

F. t. l. vedr. tinglysning og forskellige andre love

Gældsbrevsloven indeholder ikke en tilsvarende generel bestemmelse om, hvornår der foreligger god tro. Derimod indeholder de enkelte bestemmelser i gældsbrevsloven en angivelse af, hvornår der foreligger god tro. Eksempelvis følger det af gældsbrevslovens § 15, stk. 2, at en indsigelse ikke går tabt, "når erhververen vidste, at der forelå omstændigheder, hvorpå indsigelsen kunne støttes, eller havde grund til mistanke derom." Gældsbrevslovens godtrobsbegreb svarer til det almindelige godtrobsbegreb i dansk ret, hvor efter simpel uagtsomhed medfører ond tro. Det må i almindelighed antages, at tinglysningslovens § 5 leder til ekstinktion mv. i flere tilfælde end gældsbrevsloven, da erhververen efter § 5 først bringes i ond tro ved grov uagtsomhed – og ikke allerede ved simpel uagtsomhed.

Spørgsmålet om skyldnerens adgang til over for erhververen at kræve modregning med en ikkekonkret fordring på overdrageren er reguleret ved gældsbrevslovens § 18, der i lighed med ekstinktionsbetingelserne stiller krav om, at en erhverver af et negotiabelt pantebrev skal have fået pantebrevet i hænde samt have været i god tro for at kunne modsætte sig skyldnerens modregning.

Gældsbrevslovens § 21 indeholder bestemmelser om betaling af gæld og afdrag i henhold til negotiable gældsbreve, herunder negotiable pantebreve. Disse bestemmelser forudsætter også i et vist omfang den fysiske tilstedeværelse af pantebrevet. Det bestemmes således ved stk. 1, 1. pkt., at skyldneren kun er forpligtet til at betale gælden mod udlevering af gælds brevet, og ved stk. 2, 2. pkt., bestemmes, at ekstraordinære afdrag kan kræves afskrevet på gælds brevet.

Ikkenegotiable (simple) pantebreve

Pantebreve, der giver pant i fast ejendom, og hvori der er indsat en klausul med ordene ikke til ordre eller tilsvarende forbehold (rektaklausul), er ikkenegotiable pantebreve, jf. gældsbrevslovens § 11, stk. 2, nr. 3. Pantebreve, der er udstedt af realkreditinstitutter, indeholder sædvanligvis en rektaklausul. Herudover er pantebreve, der giver pant i motorkøretøjer, i andele i andelsboligforeninger eller i løsøre, som udgangspunkt ikkenegotiable, medmindre de er gjort negotiable i henhold til reglerne i gældsbrevslovens § 11, stk. 2, nr. 1, 2 og 4.

Ved overdragelse af ikkenegotiable gældsbreve er sikringsakten meddelelse til debitor (denuntiation) om overdragelsen i medfør af gældsbrevslovens § 31, hvad enten overdragelsen sker til eje eller sikkerhed. Beskyttelsen gælder i dette tilfælde både over for

overdragerens aftaleerhververe i god tro og over for kreditorer.

Skadesløsbreve

Ved udstedelsen af et skadesløsbrev giver pantsætter panthaveren sikkerhed i sin ejendom inden for et nærmere i skadesløsbrevet fastsat maksimumbeløb for, hvad pantsætter måtte blive panthaveren skyldig. Pantsætter erkender således ikke at skyldte et bestemt beløb, men sikrer derimod ved skadesløsbrevet en underliggende fordring, der er uafhængig af skadesløsbrevet. Et skadesløsbrev er således ikke et gælds brev, og som følge heraf er der heller ingen negotiabilitetsvirkning tilknyttet dette.

Ejerpantebreve

Ved udstedelsen af et ejerpantebrev giver pantsætter sig selv eller den, til hvem ejerpantebrevet måtte blive overdraget, panteret for et nærmere angivet beløb med eller uden personligt gældsansvar. Herefter kan ejerpantebrevet håndpantsettes til sikkerhed for en underliggende fordring. Herved opnår den reelle kreditor på samme måde som ved anvendelse af skadesløsbreve at få pantesikkerhed for en underliggende fordring, der frit kan variere, men hvor ejerpantebrevets ramme udgør det beløbsmæssige maksimum for sikkerheden.

Anvendelsen af ejerpantebreve giver mulighed for at stifte sekundære, tertiære osv. håndpantrættigheder over ejerpantebrevet. Den sekundære panthaver opnår beskyttelse mod pantsætters aftaleerhververe i god tro og kreditorer ved at foretage rådighedsberøvelse, hvilket i praksis gennemføres ved at give meddelelse til den primære håndpanthaver.

En ledig plads inden for et ejerpantebrevs ramme kan tillige udnyttes ved at oprette et indbrudspantebrev, der giver sikkerhed i ejendommen, og som på sædvanlig måde skal tinglyses.

I tilknytning til udnyttelsen af en ledig plads inden for et ejerpantebrevs ramme vil forskellige principper for oprykning finde anvendelse. Ved sekundær håndpantsetning i et ejerpantebrev gælder der automatisk oprykning for den sekundære panthaver ved nedbringelse af gælden til primær panthaver, da forholdet opfattes som pantsætning af en fordring.

Hvis pantsætter indfrier gælden til håndpanthaver, vil ejerpantebrevet kunne genanvendes til sikring af nye fordringer over for den samme eller en ny primær håndpanthaver, uden at der skal foretages tinglysning.

For så vidt angår betaling af tinglysningsafgift, er der i dag visse fordele forbundet med anvendelse af ejerpantebreve. Der betales ikke afgift ved håndpant-